

Forfatter: Udrag fra Varulven

Titel:

Citation: "Fjorten eventyr og fortællinger", i *Fjorten eventyr og fortællinger*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1989, s. 113.

Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ingemann01-shoot-idm140296366317152.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Fjorten eventyr og fortællinger

Jeg maa næsten smile, idet jeg anfører denne urimelige Overtro; men en uvilkaarlig Gysen overfalder mig dog, naar jeg sætter mig ind i den ulykkelige unge Mands Sindsstemning, der har kunnet tilegne sig et saadant Tankeuhyre i den Grad, at Forestillingen har havt samme Virkning paa ham, som den frygteligste Virkelighed. Hans paafaldende Bleghed og de sorte sammengroede Øienbryn gave ham dog intet Frastødende. Tungsindigheden i det fine veldannede Ansigt havde noget Tiltrækkende, og naar man saae den høie blege Phantast i den grønne Jagtkjortel, med Riflen og Grævlingeskindstasken over Skuldrene, træde ind i Skovhuset i den fortrolige Aftenskumring, var det, som den veemodig milde men hemmelighedsfulde Jæger bragte hiin Skoveensomheds- og Maaneskins-Stemning med sig, som, uden at ængste Sindet, sætter os ind i Eventyrets vidunderlige Verden. Han havde en klangfuld, indtagende Stemme og sang særdeles smukt, helst de gamle Folkeballader om Tryllerie og Forvandlinger. Han blæste Valdhorn med en sjelden Virtuositet og Følelse. Han kunde aflokke dette Instrument de dybeste veemodig-sværmeriske Toner. Han var ofte taus og indesluttet i sig selv, men kunde til andre Tider spørge ret muntert og livligt, uagtet et vist tungsindigt Træk ved Munden aldrig forlod ham. Om sin fixe Idee talte han ikke til noget Menneske, og hans Venner har kun hørt ham yttre den i hiin hidsige Feber, der for syv Aar siden nær havde lagt ham i Graven. Men at denne Feberphantasie aldrig ganske har forladt ham, vil du see af de usvigelige Vidnesbyrd jeg siden skal anføre. Han var forlovet med en af de deiligste Piger, jeg har seet, en Datter af vor gamle brave Skovrider. Faderen var ved en uventet Arv bleven riig, og havde givet hende en ualmindelig Dannelses. Hun var een af hine ætherfme blaaøiede Blondiner, som synes at kunne opløses i Toner og Duft, og naar man saae hende dandse syngende hen over Stien gjennem Ellekrattet i en maanelys Sommeraften, var det umuligt andet, end at tænke paa de deilige Ellepiger, der endnu svæve for vor poetiske Almues Phantasie, naar de lette Aftentaager oplyses af Maanestraalerne. Det smukke elskende Par holdt inderlig meget af hinanden og havde været forlovet i 8 Aar. For 7 Aar siden var Jægeren, tilsyneldende sund og frisk, kommen tilbage fra Kiel, som Forstcandidat, for at ægte sin Forlovede og modtage en Landeiendom, den formuende Svigerfader vilde overlade ham, indtil Svigersønnen engang kunde blive ansat i sit Yndlingsfag. De Elskende vare overvættets lykkelige. Bryllupsdagen var kommen. Men inden Vielsen faldt Brudgommen, af overspændt Glæde, som man troede, i hiin farlige Nervesygdom, som efterlod en vedvarende Bleghed og en uhelbredelig Tungsind 115

hos ham. Siden opsatte han bestandig Brylluppet, og hans hemmelighedsfulde Adfærd var baade Fader og Datter ubegribelig. Han robede ofte den heftigste lidenskabeligste Kiærlighed; men naar Talen kom paa Brylluppet, blev han pludselig taus og ængstelig. Undertiden greb han da Riffel og Jagttaske og forsvandt i nogle Maaneder. Naar han kom tilbage, saae han svag og lidende ud, som efter en svær Sygdom. Hvor han da havde været, fortaug han hemmelighedsfuld. Han var atter en Tid den ømmeste, men ærbødige Elsker; han syntes at tilbede sin Forlovede, som et høiere Væsen, men med en ængstelig bestemt Grændse for sin Fortrolighed. Han sang og læste for hende. Han spillede paa Bras, skrev, gik paa Jagt og blæste paa Valdhorn; han var undertiden den elskværdigste Selskabsmand; men saasart den Gamle talte om Brylluppet, greb Svigersønnen Riffel og Taske og gik bort med et dybt Suk. Han forsvandt atter et Par Maaneder, og man eftersporede ham forgjæves. Nogle vilde have hørt ham blæse paa sit Valdhorn i fjernliggende Skove. Nogle Bønderkoner vilde med Forskrækkelse have seet ham i Skoven om Natten, som en Nebukadneser, der løb nøgen om paa Hænder og Fødder blandt de vilde Dyr. Efter andre, men ligesaa usikkre Beretninger af en fordrucken Soldat, vilde man have seet ham blandt de meest raae og vilde Svirebrødre i een af Hovedstadens smudsige Kipper. En omvankende Kræmmer, som hvert Aar besøgte vor Egn, paastod derimod at have seet ham med et frygtelig stort Skjæg blandt de Afsindige paa Galehuset i Slesvig. Naar han kom tilbage fra slige Bortfjernelser, var der ingen Sindsforvirring at spore hos ham. Han var iførstningcn stille, taus og lidende, stedse mild og kjærlig, men tilbageholden og hemmelighedsfuld. Om Natten hørte man ham ofte syngende i dybe, hjertegribende Toner paa sit eenlige Kammer eller i Skoven, og han syntes selv at componere Melodierne. At Sangene ogsaa vare Udbrud af hans eget sønderrevne Hjerter, har jeg nu et sikkert Vidnesbyrd om i deres Indhold. Nogle af hans Sange er jeg nemlig kommen i Besiddelse af. Jeg har dem liggende her for mig, og af dem har jeg troet nogenlunde at kunne forklare mig hans Sindsstemning og den fixe Idee, som han i hele 7 Aar har baaret paa med den ubrødeligste Taushed, formodentlig af Frygt for at gjøre sin Elskede ulykkelig og tabe hendes Kjærlighed. Hans Unddragelse fra en nærmere Forbindelse, uagtet hans lidenskabelige Kjærlighed, er mig nu ogsaa forklarlig. Han har formodentlig troet sin aandelige Sygdom uhelbredelig og 116

gruet for at inddrage den, han elskede høiest, i den Malstrøm af smertelige Forestillinger, hvori han selv frygtede for at gaae tilgrunde. Maaskee har han endog frygtet for at skade eller dræbe hende engang i sin formeentlige Forvandlingstilstand Om Spiren til hans fixe Idee er at søge i hans Constitution eller i en exalteret Anger maaskee over en Forvildelse i hans Ungdom, eller om man kunde tænke sig en periodisk Raahed og Vildhed forenet med den fineste Følelse for sædelig Reenhed og Skjønhed i en Sjæl, der saaledes kunde vakle mellem Yderlighederne af den høieste og laveste Natur - derom var jeg endnu igaar i Uvished En stor moralsk Forvildelse med en dyb Følelse saavel af Menneskenaturens Høihed, som af dens Fornedelse, syntes mig den rimeligste psykologiske Forklaring af et saadant Phænomen. Efter de Oplysninger, jeg idag har modtaget, er jeg nu af en forskjellig Mening. I Kiel skal han have været erkjendt som et Mynster paa Ærbarhed blandt de unge Studenter; han skulde endog i deres muntre Lag have været udsat for Spot over sin Afholdenhed, hvis han ikke havde været bekendt for den bedste Fegter og Skytte blandt dem alle. Hvad man med Rette dadlede ham for, var en hovmodig Sikkerhed og Selvtillid, der gjorde ham ubarmhertig i sin Dom over andre Menneskers Skrøbelighed I sine Fordringer til Menneskenaturens Adel skal han stundom have yttret en Idealitet og en Strenghed, som næsten overskred Mulighedens

Grændser. Af den gamle Skovrider har jeg erfaret hans religieuse Synsmaader; de vare igrunden naturalistiske. Han ærede i Christus kun det fuldkomne Menneske, men forkastede Troen paa hans Guddom, som en fordærvelig Fordom, der fornødrede Menneskenaturens Høihed og gjorde det største Menneskes naturlige Aabenbarelse, som vort Væsens Culmination, ufrugtbar tilligemed hele hans Lære og ophøiede Exempel. Mon man ikke i hans moralske Stolthed og i en dyb krænkende Følelse af en lavere og høiere Naturs Kamp i hans eget Hjerter kunde finde tilstrækkelig Grund til hiin fixe Idee. Maaskee Forestillingen om hiin Forvandling først er opstaaet blot symbolisk hos ham, som et Billede paa den Lidenskabernes Ulv, hvormed han dog, trods al sin Foragt derfor, følte sig i Kamp. Var han, som jeg troer, en poetisk Natur, kan jeg let forstaae, hvorledes hiint Billede kunde være trængt ham saa levende ind i Phantasien, at det i en sygelig Tilstand har kunnet assimilere sig med hans Væsen. Vi behøve saaledes ikke, i Modsigelse med hans stoiske Strenghed, at tillægge ham noget vildt og raat 117 Ungdomsliv eller nogen periodisk Overvældelse af en rasende dyrisk Natur i en virkelig bevidst Tilstand. At han i sine maanedlange Fraværelses-Perioder tildeels har opholdt sig som sindssvag i Slesvig, har jeg nu endog faaet Vished om. Han lader til at have forudfølt ethvert nyt Anfald af sin Sygdom eller hvad han kaldte sin Forvandling, hvori han da virkelig paa den besynderligste Maade har efterlignet et vildt Dyrs og navnlig en Ulvs characteristiske Adfærd, uagtet han i sin sunde Tilstand var et af de mildeste og kjærligste Mennesker.